

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/1292/2015
Identifikačné číslo spisu:	1111244571
Dátum vydania rozhodnutia:	20.12.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:1111244571.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne V. I., bývajúcej v K., zastúpenej Advokátskou kanceláriou FUTEJ & Partners s.r.o., s o sídlom v Bratislave, Radlinského č. 2, proti žalovanej Slovenskej republike, zastúpenej Národnou bankou Slovenska, so sídlom v Bratislave, ul. Imricha Karvaša č. 1, o zaplatenie náhrady škody vo výške 17 144,89 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 21 C 190/2011, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 23. apríla 2015 sp. zn. 9 Co 45/2015, 9 Co 46/2015, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 23. apríla 2015 sp. zn. 9 Co 45/2015, 9 Co 46/2015 vo výroku, ktorým odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti potvrdil a v nadväzujúcom výroku o trovách odvolacieho konania a vec mu v zrušených častiach vracia na ďalšie konanie.

V prevyšujúcej časti dovolanie o d m i e t a .

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 23. apríla 2015 sp. zn. 9 Co 45/2015, 9 Co 46/2015 potvrdil rozsudok Okresného súdu Bratislava I (ďalej aj „súd prvej inštancie“) z 5. novembra 2014 č. k. 21 C 190/2011-518, ktorým došlo k zamietnutiu návrhu žalobkyne na začatie prejudiciálneho konania pred Súdnym dvorom Európskej únie podľa článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie v právnej veci 21 C 190/2012 a k zamietnutiu žaloby vo veci samej a nepríznaniu náhrady trov konania žalovanej; rovnako potvrdil odvolaním žalobkyne napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie z 15. januára 2015 č. k. 21 C 190/2011-541 ukládajúce žalobkyni povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie a žalovanej nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení konštatoval, že napadnutý výrok rozsudku súdu prvej inštancie spočíva na vecne správnych skutkových a právnych záveroch. Konštatoval, že hmotnoprávnym základom pre uplatnenie práva žalobkyne na náhradu škody je zákon č. 514/2003 Z.z. Predpokladmi zodpovednosti štátu podľa tohto zákona sú: a/ nesprávny úradný postup, b/ vznik škody, c/ príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a škodou. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že v konaní nebol preukázaný nesprávny úradný postup NBS pri vykonávaní bankového dohľadu, ktorý jej vytýkala žalobkyňa. Zároveň poukázal na vyhlásenie konkurzu na majetok Družstva a konštatoval, že žalobkyni

by škoda mohla vzniknúť až v prípade, že jej pohľadávka nebude uspokojená v rámci konkurzu Družstva. K námietke žalobkyne, že listinné dôkazy neboli súdom prvej inštancie riadne vykonané spôsobom upraveným v § 129 ods. 1 O.s.p., odvolací súd uviedol, že táto námietka neobstojí, lebo dokazovanie bolo vykonané zákonom stanoveným spôsobom. Na odôvodnenie výroku potvrdzujúceho napadnuté uznesenie uviedol, že podaním odvolania vznikla žalobkyni poplatková povinnosť; na tom nič nemení skutočnosť, že v čase podania žaloby bolo konanie v tejto veci oslobodené od platenia súdnych poplatkov. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p.

2. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa 11. júna 2015 dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodňovala § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. a dôvodnosť § 241 ods. 2 písm. a/, b/, c/ O.s.p. Podľa jej názoru súdy rozhodli vecne nesprávne, svojvoľne, arbitrárne a ich rozhodnutia nie sú dostatočne presvedčivé a preskúmateľné, čo zakladá inú vadu konania (R 111/1998) v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. Postupovali formalisticky tak, že zohľadnili iba judikatúru, ktorú považovali za vhodnú, ale inú - rovnako dôležitú judikatúru nespomenuli. Podľa žalobkyne boli jej práva ako účastníčky konania porušené aj tým, že jej nebolo doručené vyjadrenie žalovanej k jej odvolaniu. Rozhodnutie odvolacieho súdu je podľa žalobkyne založené na nesprávnych skutkových a právnych zisteniach a nevychádza z objektívneho a komplexného posúdenia rozhodujúcich skutočností. Opätovne vyslovila presvedčenie, že jej finančná ujma je výsledkom zanedbania povinností NBS. Dovolanie v časti smerujúcej proti výroku rozsudku odvolacieho súdu o súdnom poplatku odôvodnila tým, že súdy nesprávne rozhodli o poplatkovej povinnosti, lebo v čase podania žaloby bolo konanie o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z. oslobodené od súdneho poplatku. Žiadala napadnutý rozsudok a tiež ním potvrdený rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3. Žalovaná vo svojom vyjadrení k dovolaniu navrhla dovolanie zamietnuť alebo odmietnuť.

4. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku, zákona č. 160/2015 Z.z. (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia veta prvá, právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, zastúpená advokátom, bez nariadenia dovolacieho pojednávania dospel k záveru, že napadnutý rozsudok vo výroku, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej a vo výroku o trovách odvolacieho konania treba zrušiť a dovolanie v časti napádajúcej výrok rozsudku odvolacieho súdu o potvrdení uznesenia súdu prvej inštancie v poplatkovej veci odmietnuť.

6. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016, t. j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“), dovolací súd postupoval v zmysle vyššie uvedeného § 470 ods. 2 CSP a prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle § 236, § 237 ods. 1 a § 238 a § 239 O.s.p.

7. Podľa právneho stavu účinného do 30. júna 2016 bolo dovolaním možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu iba vtedy, pokiaľ to zákon pripúšťal (viď § 236 ods. 1 O.s.p.). Dôvody prípustnosti dovolania proti rozsudku vymedzoval § 238 O.s.p. a proti uzneseniu § 239 O.s.p. Dovolanie bolo prípustné proti každému rozhodnutiu tiež vtedy, ak v konaní došlo k závažnejším procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p.

8. V prejednávanej veci odvolací súd potvrdil výrok rozsudku odvolacieho súdu vo veci samej a uznesenie súdu prvej inštancie o poplatkovej povinnosti. Dovolací súd sa v prvom rade zaoberal dovolaním žalobkyne smerujúcim proti prvému výroku rozsudku odvolacieho súdu, t. j. výroku, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého inštancie v napadnutej časti.

9. Dovolanie žalobkyne v časti, ktorou je napadnutý výrok rozsudku odvolacieho súdu vo veci samej, smeruje proti rozsudku, ktorý nemá znaky rozsudkov, proti ktorým bolo dovolanie v zmysle § 238 O.s.p. prípustné. Dovolanie žalobkyne teda v zmysle § 238 O.s.p. nevyvolalo účinky, ktoré by podľa právneho stavu do 30. júna 2016 umožňovali uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

10. V danej veci by preto dovolanie bolo prípustné, iba ak v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ O.s.p. Dovolaiteľka procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. nenamietala a vady tejto povahy ani nevyšli v dovolacom konaní najavo.

11. Dovolaiteľka v dovolaní namieta, že v konaní došlo k procesnej vade uvedenej v ustanovení § 237

ods. 1 písm. f/ O.s.p.

12. Žalobkyňa v dovolaní odvolaciemu súdu vytýka, že jej nebolo doručené vyjadrenie žalovanej k ňou podanému odvolaniu, v dôsledku čoho nemala možnosť vyjadriť sa k nemu. Európsky súd pre ľudské práva vydal 13. januára 2015 rozsudok vo veci Trančíková proti Slovenskej republike, v ktorom sa zaoberal aj opodstatnenosťou námietky o nemožnosti vyjadriť sa k vyjadreniu protistrany v rámci odvolacieho konania. V tomto rozsudku dospel Európsky súd pre ľudské práva k názoru, že aj keď vyjadrenie k odvolaniu neobsahuje žiadne nové skutočnosti alebo argumenty, ku ktorým by sa procesná strana už nebola vyjadrila v predchádzajúcom priebehu konania a prípadne ide o vyjadrenie nemajúce vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu, musí byť druhému účastníkovi daná možnosť oboznámiť sa s ním, ak bolo formulované ako právna a skutková argumentácia. V rozsudku sa doslovne uvádza, že „požiadavka, aby účastníci súdneho konania mali možnosť dozvedieť sa o všetkých predložených dôkazoch alebo vyjadreniach podaných v ich veci a vyjadriť sa k nim, sa vzťahuje na odvolacie konanie rovnako ako na prvostupňové konanie, a to napriek skutočnosti, že odvolanie nemusí vyvolať žiadnu novú argumentáciu“. Pokiaľ súd takúto možnosť druhej procesnej strane nevytvorí, dochádza k porušeniu práva na spravodlivé konanie, ktoré je zaručené článkom 6 ods. 1 Dohovoru.

13. Vychádzajúc z uvedeného bolo v preskúmvanej veci potrebné zohľadniť, že k odvolaniu žalobkyne (č. l. 527 spisu) sa písomne vyjadrila žalovaná (č. l. 548 spisu), žalobkyňa (dovolatelka) ale nemala možnosť dozvedieť sa o tomto vyjadrení a prípadne sa k nemu aj vyjadriť, lebo súd jej toto vyjadrenie žalovanej nedoručil. Opomenutím doručenia tohto vyjadrenia žalobkyni došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces v súlade s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a tým k odňatiu jej možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

14. Vzhľadom na uvedenú vadu konania majúcu za následok, že žalobkyni bola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu vo výroku, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej a vo výroku o trovách odvolacieho konania a vec mu vrátil v rozsahu zrušenia na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 a § 450 CSP). Dovolací súd zároveň poznamenáva, že v prvom výroku rozsudku Okresného súdu Bratislava I z 5. novembra 2014 č. k. 21 C 190/2011-518 sa nachádzajú zrejme nesprávnosti. V písomnom vyhotovení rozsudku je v prvom výroku nesprávne uvedená spisová značka súdu prvej inštancie.

15. K časti dovolania, ktorou je napadnutý výrok rozhodnutia odvolacieho súdu o uložení povinnosti zaplatiť súdny poplatok za odvolanie (majúci povahu uznesenia), nesmeruje dovolanie žalobkyne proti uzneseniu odvolacieho súdu so znakmi uvedenými v ustanovení § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. Dovolanie žalobkyne teda v zmysle § 239 O.s.p. nevyvolalo účinky, ktoré by podľa právneho stavu do 30. júna 2016 umožňovali uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

16. Prípustnosť tejto časti dovolania žalobkyne by zakladalo iba to, ak v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p. Vyššie už ale bolo uvedené, že žalobkyňa procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdila a ich existencia ani nevyšla v dovolacom konaní najavo; nepreukázaná bola tiež vada konania žalobkyňou namietaná (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

17. Pokiaľ žalobkyňa tvrdí, že jej bola odňatá možnosť pred súdom konať vyrubením súdneho poplatku za odvolanie bez opory v zákone, dovolací súd poukazuje na stanovisko R 1/2016 a pripomína, že samotným vyrubením súdneho poplatku sa účastníkovi neodníma žiadne procesné oprávnenie a nedochádza k odňatiu jeho možnosti pred súdom konať (viď tiež rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 218/2014, 2 Cdo 151/2015, 3 Cdo 688/2015, 4 Cdo 468/2014, 7 Cdo 461/2015 a 8 Cdo 27/2016).

18. Vzhľadom na to, že dovolanie žalobkyne v časti smerujúcej proti rozhodnutiu o súdnom poplatku nebolo podľa § 239 ods. 3 O.s.p. prípustné, ňou tvrdená procesná vada uvedená v § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. preukázaná nebola a v dovolacom konaní nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 ods. 1 O.s.p., dovolací súd jej mimoriadny opravný prostriedok odmietol podľa 447 písm. c/ C.s.p. ako smerujúci proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

19. O trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania rozhodne dovolací súd (§ 453 ods. 3 CSP).

20. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.